

**MINISTERSTWO
RODZINY, PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ
SEKRETARZ STANU
PEŁNOMOCNIK RZĄDU
DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
*Paweł Wdówik***

BON-VII.0220.8.2020.UK

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFY KS
L.dz. DS-173-155/20
Data wpływu..... 25.02.2020.....

Warszawa, dnia 19.02 2020 r.

Do druku nr 131

**Pan
Dariusz Salomończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z prośbą o opinię do *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw* (projekt Koalicji Obywatelskiej, Klub Parlamentarny) uprzejmie informuję, co następuje.

Projekt ustawy przewiduje likwidację ograniczeń w zarobkowaniu przez osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy z systemu powszechnego, renty rolnicze z systemu ubezpieczenia społecznego rolników, renty socjalne oraz renty inwalidzkie z systemów służb mundurowych, czyli zniesienie zasady zmniejszania lub zawieszania renty osobom, których dochody przekraczają ustawowe limity.

Należy zauważyć, że renta z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem zabezpieczającym osoby, którym stan zdrowia utrudnia bądź uniemożliwia kontynuowanie zatrudnienia w dotychczasowym zakresie. Wszystkie istotne postanowienia odnoszące się do orzekania o niezdolności do pracy są obecnie zawarte w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 53).

W rozumieniu art. 12 tej ustawy niezdolność do pracy jest całkowita, jeżeli wyklucza wykonywanie jakiegokolwiek pracy i częściowa, gdy oznacza utratę w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast w przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub

długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych orzeka się niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Z tego wynika, że ubezpieczenie rentowe ma zapewnić pracownikowi ochronę w wypadkach losowej utraty środków do życia zdobywanych własną pracą.

Przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gwarantując prawo do świadczeń w przypadku wystąpienia zdarzeń uniemożliwiających lub utrudniających ubezpieczonemu kontynuowanie pracy zarobkowej, nie eliminują jednocześnie możliwości wykonywania przez emerytów i rencistów zatrudnienia. Tak więc uzyskanie orzeczenia o niezdolności do pracy nie jest równoznaczne z zakazem jej wykonywania. Osoby pobierające rentę mogą pracować zarówno w systemie pracy chronionej, jak i na otwartym rynku pracy. Muszą jednak liczyć się z tym, że dodatkowe dochody mogą spowodować zmniejszenie, a nawet zawieszenie wypłaty świadczenia.

W tym zakresie przyjęto rozwiązanie kompromisowe. Osiąganie przez emeryta lub rencistę przychodów z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczeń społecznych (np. z umowy o pracę) może powodować zmniejszenie lub zawieszenie wypłaty świadczenia na zasadach określonych w art. 103 i 104 tej ustawy.

Celem przyznania świadczenia rentowego jest ochrona w wypadkach losowej utraty środków do życia zdobywanych własną pracą, będącej następstwem ograniczeń w zdolności do pracy. Z prawa do świadczenia w pełnym zakresie z natury rzeczy nie może bowiem korzystać ten, kto ma ograniczoną zdolność do wykonywania zatrudnienia i zapewnione świadczenie, rekompensujące to ograniczenie.

Jak wskazano wyżej - decydująca dla stwierdzenia niezdolności do pracy jest utrata możliwości wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu przy braku rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Tak więc obecnie obowiązujące rozstrzygnięcia, umożliwiające łączenie pracy z prawem do wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych, choć być może nie spełniają oczekiwań wszystkich zainteresowanych, należy uznać za optymalne. Opisany powyżej mechanizm powoduje jedynie konieczność dokonania przez te osoby wyboru między możliwością pobierania renty lub emerytury w pełnej wysokości, a możliwością osiągnięcia przychodu powodującego zmniejszenie świadczenia albo jego zawieszenie.

Podobną argumentację można przywołać w przypadku renty rolniczej czy też renty inwalidzkiej wypłacanej z systemów służb mundurowych.

Natomiast celem świadczenia w postaci renty socjalnej, określonej w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1455, z późn. zm.), jest

kompensowanie braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed wejściem na rynek pracy. Renta socjalna przeznaczona jest dla osób, które w większości nigdy nie osiągają samodzielności życiowej, w wieku dorosłym zamieszkują z rodzicami lub też przebywają wiele lat w instytucjonalnych formach opieki, takich jak domy pomocy społecznej. Świadczenie to jest wyrazem szczególnej troski państwa o osoby nieposiadające zdolności do jakiegokolwiek pracy.

Na zakończenie pragnę podkreślić, że doceniam troskę projektodawców uwzględniających oczekiwania społeczne związane z przeprowadzeniem zmian w przepisach rentowych. Należy jednak mieć na uwadze, że realizacja systemowych procesów zmian i przeobrażeń, w tym zmiana przepisów w zakresie likwidacji ograniczeń w zarobkowaniu przez osoby uprawnione do wyżej wymienionych rent, zawsze uwzględniać musi fakt, że wszelkie zmiany muszą stanowić kompromis pomiędzy oczekiwaniami społecznymi, a realiami ekonomicznymi.

Obecny Rząd ma świadomość, że istniejące regulacje prawne, dotyczące „pułapki rentowej”, nie spełniają w pełni oczekiwań osób niepełnosprawnych, w związku z tym przewiduje podjęcie inicjatywy w powyższym zakresie. Przed rozpoczęciem prac legislacyjnych niezbędne jest jednak dokonanie pogłębionej analizy skutków finansowych, w celu ustalenia wpływu regulacji na budżet państwa.

Z poważaniem,

W/Z PODSEKRETAŃ STANU

Kazimierz Kuberski

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

